

Complexnummer: 527620

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

't Suideras

Aantal complexonderdelen Monumentnummers van complexonderdelen

12 527621, 527622, 527623, 527624, 527625, 527626, 527627, 527628, 527629, 527630, 527631, 527632

Woonplaats

Vierakker

Gemeente

Bronckhorst

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Vierakkersestraatweg 34, 7233 SG te Vierakker

Complexomschrijving

Omschrijving complex (bij Vierakkersestraatweg 34-36-38, Vierakker): HISTORISCHE BUITENPLAATS 'T SUIDERAS.

De historische buitenplaats 't Suideras is ontstaan ten zuidwesten van de dorpskern van Vorden, rondom de huidige Vierakkersestraatweg en de loop van de Baakse Beek. Het goed kent een lange geschiedenis en wordt als Suderoes, Suurhuys, Suderaves, Suderhuys al in het begin van de veertiende eeuw in oude registers op leenaktenboeken genoemd. Het huidige landhuis werd in sterk ornamentale Hollandse Renaissancestijl opgetrokken als opvolger van een gelijknamige havezathe uit het begin van de 18de eeuw, waarvan de kern weer terug ging op een Middeleeuws kasteeltje. De architect van het nieuwe huis, dat aan de overzijde van de gracht werd opgetrokken, was Gerardus Antonius Ebbers (1858-1922). De opdracht ervoor werd gegeven door de weduwe van Alexander baron van der Heijden van Doornenburg, Joanna Maria van der Heijden van Doornenburg, baronesse Van Voorst tot Voorst. De opdracht werd ingegeven toen na stormschade de oude havezathe in een zeer slechte staat bleek te verkeren. De parkaanleg van de historische buitenplaats dateert uit de eerste helft en uit het laatste decennium van de 19de eeuw, alhoewel de rechthoekige aanleg van de historische moestuin tenminste tot in de 18de eeuw teruggaat. Voor en schuin ter weerszijden van het nieuwe huis werd door de tuinarchitect L.W. Harmsen uit Zwolle een nieuwe parkaanleg in landschapsstijl met twee nieuwe oprijlanen naar het huis aangelegd. Een markante karakteristiek van deze nieuwe aanleg vormt het fijnmazige patroon van slingerende waterlopen aan de zuidzijde dat een sterk geaccidenteerd terrein doorsnijdt. Deze nieuwe aanleg werd als het ware in de oude bestaande aanleg geschoven. Laatstgenoemde aanleg uit het begin van de 19de eeuw kent een zeer gevarieerde ruimtelijke opbouw van drie slingerbossen, doorzichten waaronder een doorzicht met een langwerpige grootschalige vijverpartij in landschapsstijl met grote perspectiefwaarde. Een vierde slingerbos aan de noordzijde van het park werd in 1952 door aanleg van het Groenekanaal (voor

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verbeterde waterafvoer van de Vordense beek naar de IJssel) afgesneden, maar heeft echter als coulisse van het gezicht op de bij de buitenplaats tot een landschapsvijver verbrede kanaal nog steeds een hoge waarde. Een markant onderdeel uit de 18de eeuw vormt voorts het koetshuis annex koetsierskamer en bouwhuis (na 1949 verbouwd tot koetshuis met twee woningen), waartegen in de 19de eeuw een monumentale stenen schuur werd gebouwd. Laatstgenoemde schuur werd doorgetrokken tot de vermoedelijk tot in de 18de eeuw teruggaande muurkas. In de deels door een muur omgeven moestuin voorts twee kassen en een oranjerie, alle uit de 19de eeuw.

Het COMPLEX HISTORISCHE BUITENPLAATS 'T SUIDERAS bestaat uit de volgende complexonderdelen: 1. HOOFDGEBOUW LANDHUIS 'T SUIDERAS; 2. HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG; 3. KOETSHUIS ANNEX BOUWHUIS EN VROEGERE KOETSIEKAMER (MET IN IEDER EEN NA 1950 INGERICHTE WONING) EN SCHUUR; 4. BAKSTENEN SCHUUR; 5. HOUTLOODS; 6. TUINMUUR; 7. BRUG; 8. DRUIVENKAS; 9. ORANJERIE; 10. BLOEMENKAS. 11. DUIVENTIL; 12. TUINBANK.

De omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen staan op de bij de bescherming behorende kaart aangegeven.

WAARDERING

Het COMPLEX HISTORISCHE BUITENPLAATS 'T SUIDERAS is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de gaafheid en compleetheid van de historische buitenplaats;
- de architectonische kwaliteit van de vroeg 19de-eeuwse aanleg met laat 19de-eeuwse toevoeging;
- het royale in sterk ornamentale Hollandse renaissancestijl opgetrokken landhuis, dat een grote ornamentale en ensemblewaarde in de parkaanleg vertegenwoordigt en dat zowel in- als uitwendig gaaf bewaard is gebleven;
- het ensemble van moestuinmuur, kassen, oranjerie, houtloods, koetshuis, bouwhuis met daarin na 1949 gebouwde woningen en twee stenen schuren uit de 18de en 19de eeuw, die een gaaf en volledig beeld vormen van een Nederlandse historische buitenplaats.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527621

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82968/6

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			118

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1 (Vierakkersestraatweg 34, Vierakker): HOOFDGEBOUW LANDHUIS 'T SUIDERAS.

In eclectische Hollands Renaissancistische stijl naar ontwerp van Gerardus Antonius Ebbers (1858-1922) in rode baksteen opgetrokken landhuis uit 1890-1891, op rechthoekige grondslag op souterrain, twee bouwlagen hoog, onder met leien gedekt afgeplat schilddak. Het dak wordt door een naar 4 zijden omgaande rijk bewerkte gietijzeren crête afgesloten. Het gebouw, waarvan de entree aan de naar het westen gelegen achter(park-)zijde is gelegen werd naar ontwerp van de architect Gerardus Antonius Ebbers, opgetrokken in opdracht van de toenmalige eigenaresse Joanna Maria Van der Heijden van Doornenburg, baronesse Van Voorst tot Voorst, toen na stormschade bleek dat het oorspronkelijke, meer naar het westen gelegen oude huis 't Suideras, door bouwvalligheid niet meer te redden viel. Het gebouw werd zowel uit- als inwendig zeer rijk geornamenteerd uitgevoerd. Er werd aan de buitenzijde overvloedig gebruik gemaakt van natuursteen voor speklagen, cordonlijsten en voor ornamenten, consoles en topgevels en ter versiering van de boogtrommels boven de ramen. Inwendig werd het huis van lambriserings, balkenplafonds, behang, schouw- en deurpartijen voorzien in dezelfde stijl. Het gebouw is van drie torenvormige uitbouwen voorzien; één centraal aan de voorzijde als bekroning van de monumentale ingangspartij, een trappentoren aan de korte noordzijde ter markering van de aldaar gelegen dienstingang en één schuin geplaatst op de zuidoosthoek. Laatstgenoemde torenvormige uitbouw biedt een gezicht door een open gehouden deel van het park naar de in 1870 in opdracht van de eigenaar van 't Suideras, Alexander baron Van der Heijden van Doornenburg, gebouwde kerk, pastorie en schoolgebouw. De drie torens worden respectievelijk bekroond door een met leien gedekte peerspits waarboven een lantaarn met puntspits, een 8-zijdige puntspits met licht inzwenkende schilden en door een Welse helm. Aansluitend aan de toren op de zuidoosthoek een ornamenteel zeszijdig houten paviljoenvormig overkapt terras, op zeszijdige stenen onderbouw met toogvelen in de gevelvlakken. Op de bel-etage en de verdieping zijn de vensters omgaande van houten stores voorzien. De naar de straat gerichte achterzijde van het huis vertoont een brede middenrisaliet, centraal op souterrain- en bel-etage niveau driezijdig uitgebouwd, en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bekroond door topgevel met half rond venster met obelisk, met aan weerszijden een dakkapel met vierruits venster, alle uitgevoerd in uitbundig ornamentale Hollandse renaissancestijl met frontonbekroning en voluten als wangen. Ter weerszijden van deze driezijdige uitbouw aan de achterzijde drie venstertraveeën met dubbele openslaande vensters op souterrainniveau, venster met bovenlicht op de bel-etage en op de verdieping T-vensters. De toegaveld van de vensters op de verdieping zijn met terracottategels bekleed, evenals de nissen in het fries van de centraal gelegen topgevel. De van de straat afgewende voorzijde vertoont centraal de als risaliet uitgebouwde en door een toren bekroonde ingangspartij, die oorspronkelijk werd voorafgegaan door een bordestrap. Laatstgenoemde werd in 1933 afgebroken ten behoeve van een oprit, waarachter de souterrainvensters aan deze zijde sindsdien schuil gaan. Ondanks deze ingreep is deze middenrisaliet met ingangspartij nog steeds het meest uitbundig vormgegeven deel van het hoofdgebouw. Boven de rijk bewerkte dubbele entree deur in renaissancestijl een door twee zuilen en cordonlijst gestut verhoogd fronton waarin in natuursteen in hoogrelief door het atelier F.W. van Mengelberg (Utrecht) uitgevoerde wapens van Van der Heijden van Doornenburg en Van Voorst tot Voorst, elk bekroond door het toebehorende helmteken en respectievelijk gepresenteerd door de leeuw en de griffioen als tenants. Op de verdieping een door een stenen raamstijl gescheiden dubbel venster met bovenlicht. Aan weerszijden van de ingangspartij vier venstertraveeën, waarvan de twee buitenste traveeën door lisenen gemarkeerde topgevels in Hollandse renaissancestijl (met fronton, obelisk, bollen en voluten) worden bekroond. In deze topgevels twee tegen elkaar gelegen vensters met half rond bovenlicht. Op de bel-etage en de verdieping enkelruits vensters met bovenlichten. De toegaveld van de vensters op de verdieping zijn als aan de voorgevel met terracottategels bekleed. Rechter zijgevel: in de driezijdig uitgebouwde hoektoren aan de zuidoost zijde in elke zijde beganegronds en op de verdieping een enkelruits venster met bovenlicht. en op kaphoogte een smal venster met half rond bovenlicht. Links hiervan beganegronds en op de verdieping een enkelruits venster, op de verdieping voorzien van een bovenlicht. Op souterrainniveau twee vensters als aan voorzijde. De linker zijgevel vertoont een onregelmatige indeling met een naast de trappentoren op souterrainniveau een dienstingang. Op de bel-etage en op de verdieping enkelruits vensters. Inwendig: Grotendeels gaaf bewaard in rijke ornamentale Hollandse renaissance stijl uitgevoerd interieur met deels oorspronkelijke behangsels en balkenplafonds met cassetten met schilderijen, omlijste deurpartijen, lambriseringen, marmeren schoorsteenmantels en stucplafonds. De deuren die toegang verlenen tot de belangrijkste vertrekken zijn bekroond met aedicula-vormige supraportes met obelisk. Van de interieurafwerking van de benedenhal, trap en bovenhal is een ontwerp uit 1891 van G.A. Ebbers bewaard gebleven, dat deels zo is uitgevoerd. Op de bel-etage stucplafonds met brede wandlijst, onderling verschillend van indeling en versiering, variërend van ingetogen hoekversieringen tot klassiek lijstwerk en plastische rozetten. De meeste salons op deze etage zijn voorzien van een marmeren schoorsteenmantel. De schoorsteenmantel in de links van de hal gelegen salon is afkomstig van de verworven havezathe De Ploen bij het in de Liemers gelegen dorp Duiven. In de eetkamer, die het rijkst van interieurdecoratie is voorzien, een gebrandschilderd raam voorstellende de wapens van Van der Heijden van Doornenburg-Van Voorst tot Voorst, met daaronder de spreuk: "Hij heeft welgebouwd die op God vertrouwt". Deze wapens komen terug op de consoles onder de moerbalken in het midden van het vertrek. De rijke eetkamerbetimmeringen in Hollandse renaissancestijl is vervaardigd door de schrijnwerkersfirma De Klark uit Arnhem.

WAARDERING

Het HOOFDGEBOUW LANDHUIS 'T SUIDERAS is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- als zowel inwendig en uitwendig gaaf en authentiek voorbeeld van een laat 19de-eeuws groot landhuis in eclectische Hollandse renaissancestijl;
- vanwege de ornamentale en beeldbepalende waarde in de historische parkaanleg van 't Suideras.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 527622

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82968/48

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			117
Vorden	S			692
Vorden	R			253
Vorden	R			421
Vorden	S			123
Vorden	S			693
Vorden	S			118

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2 (bij Vierakkersestraatweg 33-34 te Vierakker): HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG 'T SUIDERAS.

Grootschalige parkaanleg in landschapsstijl dat in grote lijnen in de eerste helft en aan het einde van de 19de eeuw tot stand is gekomen. Een derde fase van aanleg, die in het veld herkenbaar is gebleven is de aanleg van het Groenekanaal in 1952 (voor verbeterde waterafvoer van de Vordense beek naar de IJssel) aan de noordzijde van het park, waarbij ter hoogte van de noordelijke oprit een grootschalige vijverpartij in landschapsstijl werd vergraven. Het oude wandelbos met slingerpaden aan de noordzijde hiervan werd hierdoor van het park afgesneden maar bepaald als coulisse in hoge mate vanaf de noordelijke oprit van het park het doorzicht over deze tot vijverpartij vergraven kanaalarm. Enkele onderdelen van het park dateren van voor de 19de eeuw. De rechthoekige moestuin aan de zuidzijde van het koetshuis gaat tenminste tot in de 18de eeuw terug (Hottingerkaart 1783). Oorspronkelijk stond het hoofdgebouw circa honderd meter in westelijke richting, haaks op het koetshuis en in de curve waar de grote vijverpartij in landschapsstijl zich in oostelijke richting vertakt. Deze vijverpartij, die na de bouw van het nieuwe huis in de jaren '90 van de 19de eeuw ongeschonden bleef, staat al aangegeven op het Kadastraal Minuutplan uit ca. 1832. De grootscheepse wijziging van het park aan het einde van de 19de eeuw vond met name in het parkgedeelte aan de naar de straat gerichte achterzijde van het huis plaats. In

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een ruime driehoek waarvan de basis de Vierakkersestraatweg vormt en waarvan de punt bij het nieuwe huis uitkomt werd als het ware een nieuwe aanleg in het oude park geschoven, dat behoudens enkele veranderingen zoals de aanplant van nieuwe boomgroepen, verder ongewijzigd bleef. Deze aanleg, die naar ontwerp van de tuinarchitect uit Zwolle, L.W. Harmsen, vanaf 1891 werd uitgevoerd bestaat uit een ruim druppelvormige parkweide (smalle boog bij huis) met in curven verlopende toegangslaan aan de noord- en zuidzijde hiervan. Zowel de parkweide als de ruimten buiten de lanen werden met boom- en heestergroepen beplant (beuk, eik, rhododendrons, taxus, naaldhout). Ten zuiden van de zuidelijke toegangslaan werd, om grond te hebben voor het verhogen van het nieuwe huis, een fijnmazig patroon van nieuwe waterarmen in landschapsstijl uitgegraven, die een langwerpige eiland omlijsten. Een belangrijke karakteristiek van dit deel van het park is de sterke accidentatie van het terrein en de glooiingen van de oevers, die dit deel van het park een sculpturaal effect geven. Vanuit de torenvormige uitbouw aan de ZO-zijde van het huis werd door het park een gezicht geschapen op de ruim 20 jaar eerder gebouwde kerk, pastorie en het schoolgebouw, aan de overzijde van de Vierakkersestraatweg. Het in 1891 gehandhaafde parkgedeelte in landschapsstijl kenmerkt zich door een zeer gevarieerde ruimtelijke opbouw. Ten zuiden van de door Harmsen aangelegde zuidelijke oprit bevinden zich vanaf de Vierakkersestraatweg nog twee andere opritten, die een parkbos (deels slingerpaden en rabatten, eik en beuk) omlijsten. De noordelijke van deze twee opritten betreft het oude Kerkepad. De meest zuidelijke betreft een vorkvormige oprit, vanouds genaamd Zuurhoesdieck, die overgaat in een in een ruime curve verlopende laan (eik en beuk). Aan het begin van deze oprit aan de zuidzijde langs de straatweg een strook parkbos met monumentale beuken uit de eerste helft van de 19de eeuw. Deze meest zuidelijke toegangslaan wordt naar de weilanden aan de zuidzijde door een oude beukenhaag afgesloten en biedt in westelijke richting een doorzicht op een bouwland, dat aan de zuidzijde door een houtwal en aan de westzijde door de zoom van een tweede slingerbos, vanouds genaamd De Pot, aan de westzijde van het park wordt afgesloten. Deze oprit voert tussen dit tweede aan de westzijde van het park gelegen slingerbos (eik, beuk, taxus, rhododendrons, naaldhout) en de westzijde van de moestuin naar het parkgedeelte aan de voorzijde van het huis. Laatstgenoemde gezicht kent een zeer grote perspectivische kwaliteit; door de lengte van de in westelijke richting verlopende vijverarm van de vijverpartij in landschapsstijl lijkt het dat men vanaf het huis als het ware over een eindeloos tot in de horizon in curven verlopende rivier kijkt. Dit doorzicht wordt door bospartijen als coulissen begrensd: aan de zuidzijde het reeds genoemde tweede slingerbos en aan de noordzijde een parkbos uit de eerste helft van de 19de eeuw, dat aan de andere zijde door het Groenekanaal wordt afgesloten en dat eveneens door een grootmazig patroon van slingerpaden wordt doorsneden (eik, beuk, taxus, rhododendron).

WAARDERING

Het PARK in landschapsstijl van 't Suideras is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- vanwege de zeer gevarieerde ruimtelijke opbouw van het park, die de wandelaar vanouds een rijk scala aan bewust ontworpen belevingsmomenten biedt;
- als goed voorbeeld van een grootschalige parkaanleg uit het begin van de 19de eeuw;
- als zeldzaam voorbeeld van een park in landschapsstijl uit het einde van de 19de eeuw van de landschapsarchitect L.W. Harmsen;
- als zorgvuldig vormgegeven groene bedding van de beschermde gebouwde onderdelen van het complex;
- als zeldzaam voorbeeld van een in het midden van de 20ste eeuw uitgegraven kanaal, dat ter hoogte van de buitenplaats tot een ornamentale vijverpartij in landschapsstijl is vergraven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 527623

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82968/42

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			692

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 3 (Vierakkersestraatweg 36-38): KOETSHUIS ANNEX BOUWHUIS MET VROEGERE KOETSERSKAMER (MET IN IEDER EEN WONING NA 1950 INGERICHT) EN SCHUUR.

Rode bakstenen complex dat met het 32 meter lange front naar het voormalige voorplein van het aan het einde van de 19de eeuw afgebroken huis 't Suideras is gebouwd. Alhoewel de oorsprong van het complex ouder is dateert het aan de voor- en zijgevels met hoeklisenen omlijste hoofdgedeelte van het complex, het met een schilddak overkapte koetshuis met flankerende woningen, in zijn huidige verschijningsvorm uit de tweede helft van de 18de eeuw. Aan het begin van de 19de eeuw werd aan de achterzijde een driebeukige schuur onder zadeldak met wolfseind gebouwd, waardoor het complex in hoofdopzet de vorm van een T-boerderij kreeg. In de zuidwest-oxsel van de T een rechthoekige tijdens de restauratie in 1985 tot eetkamer verbouwde wasplaats van de koetsen onder afgeplat schilddak. Links van deze wellicht uit 1815 daterende aanbouw is het dakschild van het koetshuis, vermoedelijk in de tijd van de aanbouw van de schuur, doorgetrokken tot het niveau van het dakschild van de schuur. Rechts van de schuur is het dakschild van het koetshuis aan de achterzijde gelijk als aan de voorzijde. De schilden zijn met gesmoorde Oud Hollandse pannen belegd. Op de nokeinden van het dak van het koetshuis en op het nokeinde van de schuur een vierkante schoorsteen onder kap met ingezwenkte vlakken (aangebracht c.q. gerestaureerd bij de restauratie in 1985). Centraal op de voorgevel (noordwest-gevel) van het koetshuis een monumentale zandstenen rocaille vaas in Lodewijk XV stijl in een nis met dito omlijsting. Dit ornamentele vaasstuk verleent deze gevel een grote beeldbepalende waarde. Aan weerszijden een rechte dubbele omlijste staldeur met in elke deur een gietijzeren roosvenster. Aan weerszijden hiervan de gelijke voorgevels van de twee woningen bestaande uit een omlijste paneeldeur met zesruits bovenlicht met links en rechts hiervan een vijftienruits schuifvenster. Op de kap boven de toegangsdeuren naar de dienstwoningen een licht getoogde dakkapel met wangen en zesruits venster (openslaand) en boven het ornamentstuk een iets grotere dakkapel, (twaalfruits schuifvenster) eveneens licht getoogd en bekroond door een koof. In de zijgevels van het koetshuis twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vensters als aan voorzijde. Bij de achtergevel links van de schuur de genoemde rechthoekige aanbouw met aan de achter (zuidoost-)zijde twee zesruits schuifvensters met luiken. Links hiervan in de achtergevel van het koetshuis twee meerruits vensters met luiken. In het gedeelte rechts van de schuur een hoog meerruits venster met luiken. Aan de achterzijde van het koetshuis de genoemde driebeukige SCHUUR. In de topgevel van de achtergevel drie in driehoeksverband geplaatste grote ronde vensters met stervormig roedenpatroon met in het midden een ruit. Rechts een rondboogdeur. De linker rondboogdeur gaat schuil achter een vermoedelijk al in de 18de eeuw hier gebouwde druivenkas (zie onderdeel 8). In de linker gevel van de vijf traveeën lange schuur in de vijfde travee de rechte in de gevel teruggeplaatste hoge rechte dubbele toegangsdeur, waardoor de vijfde travee het karakter van een dwarsdeel heeft. In de linker en rechtergevel enkele meerruits vensters en een enkele deur (links). In 1985 werd het koetshuis gerestaureerd, waarbij het complex inwendig ingrijpend werd gewijzigd. De in de voormalige paardenstal na 1949 gebouwde dienstwoning werd uitgebrouwen ten behoeve van de bouw van de huidige salon. Het achter de twee dubbele deuren aan de voorzijde gesitueerde koetshuis is inwendig in 2000 tot salon verbouwd.

WAARDERING

Het KOETSHUIS ANNEX BOUWHUIS MET VROEGERE KOETSIERSKAMER (MET IN IEDER EEN WONING NA 1950 INGERICHT) EN SCHUUR is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- als gaaf bewaard voorbeeld van een koetshuis met bouwhuis van een Gelderse buitenplaats uit het tweede helft van de 18de eeuw;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;
- vanwege de hoge beeldbepalende- en ensemblewaarden in de historische parkaanleg van 't Suideras;
- vanwege de ouderdom;
- vanwege de zeldzaamheidswaarde van het 18de-eeuwse vaasvormige ornamentstuk in Lodewijk-XV stijl als integraal onderdeel van het ontwerp van het koetshuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 527624

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 december 2004
Kadaster deel/nr 82968/37

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vierakker Bronckhorst Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vierakker

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vorden S 692

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): BAKSTENEN SCHUUR.

BAKSTENEN SCHUUR, gelegen aan de zuidwestzijde van het uit de achttiende eeuw daterende koetshuis. Parallel aan de driebeukige schuur aan de zuidwest zijde hiervan bevindt zich deze schuur, in kruisverband gemetseld (rode baksteen) en opgetrokken op een rechthoekig grondvlak. Het zadeldak is met gesmoorde Oud Hollandse pannen belegd en voorzien van houten windveren met geveltoptekens. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met een rechthoekig afgesloten en van een kozijn voorziene staldeuropening en twee rondboogvormig afgesloten stalraampjes aan weerszijden ervan. De gevel is voorzien van vlechtingen. In de rechter zijgevel is gebruikt materiaal hergebruikt. De gevel is niet in verband gemetseld en heeft twee rechthoekige muuropeningen, afgesloten met een luik. De achtergevel vertoont eveneens restanten van ouder metselwerk. Vermoedelijk heeft zich ook aan deze zijde een grote staldeuropening bevonden. De twee rondboogvormige stalraampjes zijn nog wel aanwezig, alsmede een korfboogvormig staldeurtje en een vierkant raam links. De linker zijgevel heeft twee staldeuropeningen en twee ronde muuropeningen.

WAARDERING

De BAKSTENEN SCHUUR is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de ouderdom;
- de hoofdvorm en het materiaalgebruik;
- de ornamentele en hoge ensemblewaarde in de parkaanleg van de historische buitenplaats.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Schuur(L)

Monumentnummer*: 527625

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82968/30

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			693

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 5 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): HOUTLOODS.

Gedeeltelijk in baksteen uitgevoerde HOUTLOODS, gelegen ten zuidwesten van het koetshuis. De loods is vermoedelijk in de late negentiende eeuw gebouwd en heeft in kruisverband en in halfsteens verband gemetselde gevels. De achtergevel en de linker zijgevel zijn in hout uitgevoerd. De met wolfseinden uitgevoerde kap is belegd met rode en gesmoorde Oud Hollandse pannen. Het rechterschild is iets verder doorgetrokken. De voorgevel heeft een rechthoekige staldeuropening met naar binnen draaiende staldeuren. Rechts ervan bevindt zich een smalle staldeuropening. In de rechter zijgevel zijn twee staldeurtjes aangebracht. De achtergevel is in hout uitgevoerd en voorzien van verticale houten delen op een bakstenen plint. Het interieur heeft zes ankerbalkgebinten.

WAARDERING

De HOUTLOODS is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoofdvorm en het materiaalgebruik;
- de ouderdom;
- de historisch functionele waarde;
- de ornamentele en ensemblewaarde in de historische parkaanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Bijgebouw

Monumentnummer*: 527626

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82969/98

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			693

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 6 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): TUINMUUR.

Ter afscheiding van de moestuin en het park achter (ten zuidoosten van) het koetshuis gesitueerde bakstenen 19de-eeuwse TUINMUUR. Deze tuinmuur is ca. 2 meter hoog en is afgesloten met een ezelsrug. Aan beide zijden van de muur bevinden zich steunberen, onderling verbonden door een muizetandlijst. In de muur, die slechts een gedeelte van het terrein ontsluit, bevindt zich ter hoogte van de kassen een doorgang. De muur dient tevens ter afscheiding van de moestuin en de hof achter het koetshuis. Voorts hoort het muurgedeelte tussen de bakstenen schuur (onderdeel 4) en het koetshuis eveneens tot dit onderdeel.

WAARDERING

De TUINMUUR is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de ouderdom;
- de historisch functionele waarde;
- het materiaalgebruik en de vormgeving;
- de hoge ornamentele en ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527627

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82969/95

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			118

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 7 (bij Vierakkersestraatweg 33-34): BRUG.

In 1893 achter het hoofdhuis gebouwde bakstenen BRUG met borstwering en dubbele boog. De brug heeft ter plaatse van beide opritten iets wijkende borstweringen. Deze zijn decoratief afgesloten met laag schuin aflopende profielstenen waarboven zich een versmalling in het metselwerk, een muizetandlijst en een ezelsrugafsluiting bevinden. De oorspronkelijke rondboogvormige balustrade, die ook in baksteen was uitgevoerd, is niet meer aanwezig en werd omstreeks 1940 vervangen door de huidige lagere balustrade. De buitenzijden van de brug zijn boven de dubbele bogen gedecoreerd met smalle verticale uitsparingen in het metselwerk. De uitsparingen zijn afgesloten met in kunststeen uitgevoerde geboortestenen. De bogen zelf zijn voorzien van afsluitende waterlijsten met sluitstenen die uitlopen in consoles. Het brugdek is met grind gedekt.

WAARDERING

De BRUG is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de gaafheid en de zorgvuldigheid in baksteendetaillering;
- de historisch-ruimtelijke relatie met de groenvoorzieningen, paden en grachten;
- de hoge ensemble en ornamentele waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527628

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 december 2004
Kadaster deel/nr 82969/93

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vierakker Bronckhorst Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vierakker

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vorden S 692

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 8 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): DRUIVENKAS.

DRUIVENKAS uit het einde van de 18de eeuw. Tegen de achterzijde van de in de negentiende eeuw gebouwde uitbreiding van het koetshuis door middel van een stenen schuur bevindt zich een eenvoudige vermoedelijk laat 18de-eeuwse DRUIVENKAS met in kruisverband gemetselde gevels en een glazen lessenaarsdak, bestaande uit verschuifbare panelen. In de zijgevel bevindt zich een toegangsdeur. In de achtergevel van de kas, die sinds de bouw van de schuur deel uitmaakt van de gevel van de schuur, een bouwspoor van een oude toegangsdeur, van waaruit de gevolgtrekking gemaakt kan worden dat de kas reeds bestond toen de schuur werd gebouwd.

WAARDERING

De DRUIVENKAS is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoofdvorm, de gaafheid en de zorgvuldigheid van de detaillering;
- als functioneel-historisch onderdeel van de historische moestuin;
- de hoge ornamentele en ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527629

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82969/90

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			693

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 9 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): ORANJERIE.

Als ORANJERIE is in de 19de eeuw opgetrokken een muurkas die tegelijkertijd de afsluiting vormt van de bakstenen tuinmuur. Het gebouw heeft bakstenen gevels en een ongelijkvormig zadeldak met een in houten roeden gevat glazen dakschild op het zuiden. Het dakschild rust op de in beton uitgevoerde bakken die zich in het interieur bevinden. De van vlechtingen voorziene linker zijgevel bevat een ingangspartij. De rechter zijgevel is blind, maar heeft een portaalachtig uitbouwje met een onduidelijke functie, alsmede een aangebouwde pomp.

WAARDERING

De ORANJERIE is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoofdvorm, de gaafheid en de zorgvuldigheid in de detaillering;
- als functioneel-historisch onderdeel van de historische moestuin;
- de hoge ornamentele en ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527630

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82969/115

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			693

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 10 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): BLOEMENKAS.

Naast de oranjerie (onderdeel 9) geplaatste bloemenkas met een glazen kap met in houten roeden gevatte glaspanelen op een in baksteen gemetselde grondvorm. De houten nok heeft een voluutvormige beëindiging aan beide zijden. Ook de korte wanden zijn in glas uitgevoerd; één van de zijden bevat de ingangspartij, de andere zijde bevat een uitgebouwd schuurachtig aanbouwtje. In het interieur bevindt zich een aantal ijzeren kolommen met smeedijzeren detaillering. Het interieur bevat verder in beton uitgevoerde plantenbakken.

WAARDERING

De BLOEMENKAS is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoofdvorm, de gaafheid en de zorgvuldigheid in de detaillering;
- als functioneel-historisch onderdeel van de historische moestuin;
- de hoge ornamentele en ensemblewaarde;
- de zeldzaamheidswaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527631

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2004
Kadaster deel/nr	82969/110

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierakker	Bronckhorst	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierakker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	S			693

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 11 (bij Vierakkersestraatweg 36-38): DUIVENTIL.

Houten duiventil, in oorsprong daterend uit de 19de eeuw, in 1950 deels gereconstrueerd met handhaving van de vier in vierkantsverband geplaatste houten poeren. De wanden van de vierkante til zijn bekleed met verticale delen. De til wordt door een zadeldak overkapt, die met gesmoorde Oud Hollandse pannen is gedekt. De til staat ten zuiden van de zuidhoek van de moestuin.

WAARDERING

De DUIVENTIL is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoge ornamentele en ensemblewaarde;
- als functioneel-historisch onderdeel van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527632

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 december 2004
Kadaster deel/nr 82969/104

Woonplaats* Vierakker
Gemeente* Bronckhorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Vierakker
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Vorden
Sectie* S
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 118

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 12 (bij Vierakkersestraatweg 33-34): TUINBANK.

Ornamentele natuurstenen tuinbank, gesitueerd tussen de brug (onderdeel 7) het landhuis (onderdeel 1) en de tuinmuur (onderdeel 6). De tuinbank werd in 1933 opgebouwd met materialen die vrijkwamen bij de afbraak van de bordestrap aan de voor (zuidwest-)zijde van het huis. De leuning van de bank vertoont de wapens van Van der Heijden van Doornenburg en Van Voorst tot Voorst.

WAARDERING

De TUINBANK is in cultuurhistorische opzicht van algemeen belang vanwege:

- de hoge ornamentele en ensemblewaarde;
- de historische waarde in relatie met de bouwgeschiedenis van het landhuis.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Tuinbank

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument